

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE

Csütörtök

139. szám.

Pest, augusztus 24. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Előfizethetni csak a kiadónál országúton Kunewalder házában, vidéken a k. postahivatalnál.

Előfizetési ár:

Julius elejétől kezdve fél évre Budapesten házhordással 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

Évnyegyre Budapesten 2 ft. 30 kr. vidékre postán 3 ft. 30 kr.

Egy hónapos elő fizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadjuk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. peng. p. fizetetik.

Pest aug. 24.

Ma dicsőséges ülésünk volt!

A ház azon politikára ment át, mely a hazát e jelen kritikus időben egyedül képes a vérszől kimenteni. Hanem az ég őrizzen meg minket, ha egyszer ezen utra törve lankadni találánk, ha megfélemlenénk, vagy belesáradva a munkába a mai nap eredményeit valami uton módon elsimitani akaránk.

Reszkető öröm között írjuk le e sorokat. A képviselők úgy viselték ma magokat, miként egy nemzethez illik, bátran, határozottan mint kik saját erejüket és hatalmukat, és méltóságukat érzik. Az ülés határtalanul tanúságos volt. De kezdjük a dolgot az elején.

Azt hogy minő desperatus állapotban vannak az európai országok pénzügyei, mindenki tudja. És ha máshol a financia desperatus, hol vegyünk szót, melylyel a magyar pénzügy állapotát valamiként kifejezhessük.

Kossuth tegnapelőtt azt nyilatkozta ki, hogy ő igen szerencsésnek tartja azt a napot, melyben az ország pénztárából százezer pengőnél nem kell többet kiadnia.

Ugyan a pénzügyi minister szerint a ránk következő két hónapra az ország jövedelme hét-száz ezer pengőnél több nem igen fogja lenni. —

A kiadások irtózatok — a jövedelmek csökkennek, az ország egy része nyílt lázadásban a kereskedés pang, s a mi legfőbb, háborút kell viselnünk.

Mit kelljen tenni? Kölcsön? Erre gondolni is nevetséges. Ötven percentre sincs most pénz. Direct adó? Ki fizesse? A birtokosok, el veszítve az urbéri törvények által vagyoniuk egy részét, mellé az új terhek, s gonosz idők — erre nem képesek.

Nincs tehát más mód, mint bankjegyek kibocsátása. —

Igen mondják erre, de a szükség az ajtón kopog, míg törvényjavaslat terjesztetik elő, aztán az osztályok, középponti választmány, általános és szakaszonkénti vita, aztán egy nap közbejöttével új szavazás, hát aztán még a felsőház, s végre egy ut Bécsbe sanctio. Irgalmas ég ez oly hosszú idő, hogy azalatt egy ősiségi pert, az ellentétlással együtt be lehetne végezni.

Illy körülmények között Kossuthnak egy szerencsés gondolat jutott eszébe. Eh mit tétovázunk, vagy van erőnk megállni vagy nincs. Ha van erőnk segítsünk magunkon, ha nincs mit alkotmányosdizunk itt Europa szinpadán. Tegyük már egyszer úgy a mint nemzethez illik. Ki állhat ellen annak mit mi akarunk, nekünk; nekünk csak annyi kell, hogy érezni tudjuk erőnket és hatalmunkat, s minden meglesz.

S meg is lesz, csak akarunk kell.

Kossuth, mint eszélyes ember tervével hallgatott, s csak a tegnapi ülésben kérte fel a házat jönnének össze este felé az osztályokba, hol egy pénzügyi törvényjavaslat tárgyalandó volna.

A ház összejött, senki valami csattanást nem várt, és pedig mi minden lett belőle.

Kossuth Lajos törvényjavaslatot terjesztett elő, melyben a nemzet a kormánynak hatvanegy millió pengő forintnyi hitelt ad.

A financia minister a hitelt akként ígéré felhasználni, hogy a szükséghez képest a meghatározott mennyiségig, 5, 10, 100, 500, és 1000 pforintos jegyeket fog kibocsátani. A'apja e temerdék pénznek, mellyel az be fog váltatni, az ország minden jövedelme — s a nemzet garantírása.

Nyájás olvasó — leírható-e azon érzés, melly e pillanatban keblünkre szállott, hogy elvégre a magyar nemzet felfogta önállását, hogy annyi idők után visszaszerezte ősi jogait, s magunkról és sajátunkról rendelkezhetünk úgy miként nekünk tetszik!

Még nagyobb örömmel mondjuk el a hírt, hogy a törvényjavaslat nem egyhangulag fogadott el, sőt a jobboldal azt, mindenféle parlamenti taccicával akadályozni, és mollózni akarta.

Ha a mi radical oppositiónk valami illoyalis csoport lett volna, Kossuth e perczen aligha minister lenne. De a baloldal végtelenül dicsőségnek tartja, hogy Kossuthot épen ezen kérdésben tudta megtartani. Valamint Kossuth is örülhet, s még inkább okulhat rajta, hogy ha ő ezután is valami nagyot, szépet és dicsőt akar kivinni, határozottan csak ezen oldalra számíthat.

Különösen mert a kérdés rettenetesen csiklandós. Nemcsak azért, mert a vállalat látszólag merész, és mint némelyek hiszik kockázatos, hanem leginkább azért, mert a lépés, mellyel ezuttal teszünk, lényegileg elüt az eddig követett nyomorúságos, kisszerű, s a nemzetes guntárgyá tevő táblabíró politikától. —

Nagyszerű határozat! De erő és kitarítás kell hozzá. Hatalmas és méltóságos határozat, mert a kivitelenben csak magunkra támaszkodhatunk. — A ház határozott, mint nemzeti conventhez illik a pénzügy ministert megbízta, hogy az ígének rögtön testet adjon. —

A nemzet parancsolólag lépett fel; s akarata teljesítését nem függeszté fel attól, ha az tetszik-e vagy nem egy némelyeknek, kiket a hatalommal visszaélés, s némely kopott historiai jogok azon helyzetbe tettek, hogy néhányan képesek legyenek milliók forró kívánságát megakadályoztatni.

Értjük itt a felsőházat, az egykori hatalmas főrendek tábláját, melly e nemzetnek százados szenvedéseit mindörökre felelettel tartozik.

Nem függeszté fel a ház akaratának teljesítését

egy beteg mindenféle könnyen hajtható személy letipró vetőjától.

Értjük itt magát a királyt, ki a legujabb időkig a bécsi burocratia armányaitól úgy körül volt véve, hogy népeinek valódi szavát soha sem hallhatta —

E modor, mellyet különben a gyengébb idegűek kedviért elég ovasosak vagyunk a maga nevében nem nevezni, rettenetesen tormázta a jobb oldal orrát.

Hát még egy némely főfő urakét;

A Kovács Lajosféle coteria legjobban volt megakadva. Utóljára oda folyamodtak, hogy állítanak, miszerént a középponti bizottmány, melly a törvény javaslatról véleményt terjesztett elő, a törvényjavaslatot nem tárgyalta!

Hogy tetszik? vagy tán tárgyalás nélkül is szoktak onnan véleményezések kikerülni?

Igaz, hogy a véleményben az volt, hogy a törvényjavaslat ez uttal mellőzendő, s elég lesz egy határozat utján a pénzügyministert három millióig meghatalmazni, de elvégre ez is tárgyalás, mert ha újra visszaküldetik is a javaslat, a bizottmány, ha következetes maradt magával, megint ezen véleményt fogja benyújtani.

Arra csak példának okáért nem fogja a bizottmányt a ház kényszeríteni, hogy fogadja el javaslatát és pontonként vizsgálja meg, ha véleményénél fogva a javaslat nem életre való. —

Vagy azt akarják-e a jobb oldalon, hogy mint hajdanában a karok és rendek a főrendekkel, most a képviselők a középponti bizottmánnyal harminczkét izenetet váltsanak.

De ez még semmi. Ülés folytán három négy apró stádiumocskát is kerestek elő, csak hogy az ügyet legalább hónapra halaszthassák, mert hej! sok szokott egy jó este közbejöttével megtörténni!

Sőt még ahhoz is folyamodtak, hogy egy szónok beszéde alatt, mint a gunárok úgy sziszegtek, miből aztán a szónoklat végén egy jókora kraval, s oly szavak kerültek ki, mellyeket a gyorsírók feljegyezni nem szoktak.

Végre kifogyván minden fortélyból, a legnagyobb rész azokból, kik a rendszabályt ellenezték, a házat, mint sz. Pál az oláhokat, oda hagyta.

Szerencsés utat nagy jó uraiméknak.

A baloldal egész ülés alatt a legélénkebb hévvel pártolá a ministert. Kossuth megtanulhatta honnan kaphat használható elemeket, ha egy dicsőbb utra akar áttérni.

Az ő barátjai a másik oldalon nem őszinte barátok.

Azok Kossuth népszerűségét és ékesen szólását csak köpenyül veszik magokra, ne hogy a közönség sárgafekete pofájukat megismerje.

A ministerek jobbára egy magára hagyták Kossuthot, közülök egy sem nyilatkozott az egész tárgyalás alatt.

Ez volt a mai rövid ülés eredménye.

És ha most visszamennénk az előbbi napok történeteire. Minő alakban tűnik fel Batthyáni ki azzal vakmerősködött a nemzet színe előtt felépni, hogy a király nem fogja egy magyar hadseregéről szóló törvényt megerősíteni.

Ime tisztelt Batthyáni Lajos — ime a felelet a mai ülésben azon collegájának szájából, ki egyedül tartja a lelket a ministeriumban.

Ó-Becse aug. 21.

Tegnap Turiánál néztük tétlenül az ágyuzást, és negyedik századunkból egy emberünk egy 3 fontos golyó által meglövetett halálosan. Ugy látszik árulás volt dolgunkban, mert a mi ágyúink keveset löttek, és a golyókkal telt szekerekkel futottak, utánuk vágatva a huszárok, azután az önkéntesek, s mi magánosan ott álltunk, kétfelől ágyútüzelésnek kitéve, s a Sz.-Tamásról Turián segélyére jövő ágyúk által majdnem szorongatva. Azonban mi becsületesen kiállottuk a tüzet, s ámbár reterálva mégis mindig rendben, s commando szóra jártunk, — századunkbéli tisztek megsértetve front előtt Földváry által, mind leköszöntek, a mai Baldaccinál tartandó conferentia fogja elhatározni, hogy haza megyünk-e, vagy 3 hétre a honvédekhez csatlakozunk.

* * *

Ezen levélből, (mellyet egy tisztelt családtag szivességéből küldünk) fájdalommal értjük a fő- és alsóbb tisztek, és közemberek közti surlódásokat. Urak! ez így nem jól van. De főképp nem jól van az, hogy a conferentiázás egyik alternatívájul a hazajövetet állíták fel. Hát személyes antipathiáknak, magán sérelmeknek akarják önök a hazaszeretetet alárendelni?

Nem, ezt mi nem hihetjük, mert hinni nem akarjuk. Ki honáért életét ajánlja fel, az magánérdekek miatt a hazáért feledni, szem elől tévesztetni nem fogja; nem, még akkor is — állítson bár Kossuth maga ellenkezőt — ha becsületes és lelkiösmeretes szolgálata rágalmaztatnék is.

Ki a honnak lelke egész erejéből szolgál, az a szolgálatot semmitől sem feltételezi.

Azért hát egyetértés, fegyelem, s mindenek felett a haza szent neve lebegjen elméitekben, s ti önkénytesek maradtok a győzelemig, ez pedig nem soká fog elmaradni.

Csernátoni.

Potpourri.

— Párisban egy magyar érdekeket képviselő lap jelenik meg La Hongrie czim alatt Bogdán Lajos honfőúrunk szerkeztése alatt. Az első szám, melly előttünk fekszik olég ügyességgel és tárgyismerettel van szerkeztve valamint más részben a kiállítás is csinos, s mi csak szerencsét kívánunk e szépczélú vállalatához, mellyet hazánkiai pártfogásába ajánlunk.

— Szeredí József Bécsben lakó polgártársunk a császári városban lakó magyarok s az irántunk rokonszenvvel viseltető másnyelvűek közt is tororzást szándokszik megindítani, s erre nézve külügyminister Eszterházi véleményét s illetőleg segedelmét is felkéré. A nevezett minister a folyamodványt hadügyministerünknek küldte át, ez azonban véleményadás végett ismét Eszterházihoz téríté vissza. Ugyan szeretnők tudni, mire való ez a Pontiusból Pilatushoz igazító modor? mondjatok igent vagy nem-et, s ne bolondítsák el a honszorelmet titokban kimutatni vágyó polgá-

rokat. Mikor bontakozunk már egyszer ki az informatiok lélek és türelemölő tömkelegéből.

— Figyelmeztetjük a művészet barátait Marasztóni derék festésünk műkiállítására, melly festőcademiájában a n. hidutzában — rendezett. A látogatás díjmentes és a hó végeig tart.

— A kigyóutczában egy új süteményes bolt (mandoletti) nyílt meg, mellyre annyival bátrabban figyelmeztetjük a gastronomia feinschmeckereit, minthogy a legizletesebb süteményeken kívül a naponkinti látogatók közt Pest legszebb hölgyeit és legcsinosabb férfait láthatni.

— De nem mondhatunk ám dicséretet a színházteri Kioskrul, mellynek fagyaltja naponként rosabb, s melly valóban nem érdemli meg azon látogatást, mellyben részesül, s mellyet csak is szerencsés helyzetének köszön.

— A majomkomediának nagy kelete van; s valóban, ki a jelen borus körülmények s a rossz hírek aggasztó benyomásai közt, keblén egy kis nevetéssel szeretne könnyíteni — menjen el a comediába, és ha Heraclitus volna is, mégis nevetni fogna.

— A lánczhyd leszakadt darabjának felaggatásával, már most sokkal nagyobb elővigyázattal és ildomossággal bánanak. Minden lánczszemet magára aggatnak fel a már felhuzotthoz; s félig már ismét függ a negyedik és utolsó láncz is. —

— A színházban Mária Magdolnát ctemették, sirjánál állott a másik Mária. Egyébiránt — operát kivéve a színház rendszeren üres, a közönség inkább mulat a sétányon, vagy városerdőben, mintsem hogy a színházban izzadjon egy unalmas darab mellett. Fülhogygyel értettük, hogy egy forradalmi vigjáték van készítőben: Marcius 15-dik név alatt. Az író nevét ugyan nem áruljuk el, de tollától ügyes dolgot várhat a közönség. —

Figyelmeztetjük a városi rendőrséget bizonyos utczaifukra a zöldfa-utczában, kik a Tököli intézetben levő g. n. egyesült nevendékeket már több estéken át insultálják, ablakaik alatt mindenféle gyalázó elnevezéseket kiabálnak. Ezen garázdálkodás megszüntetése minden figyelmet igényel.

— Ha ez rendes ujdonsági rovat volna, irnunk kellene még a hídvamosak gorombaságairól, a bérkocsisok zsarolásairól, az utcák felöntözéséről és a szép időről is, de a feltett eset nem állván, rovatunkat ezennel bezárjuk.

Csernátoni.

Nyílt levél Pálfi Alberthez.

Augustus 19-én.

Ma éjjel indulunk a perlassi sánczokat ostrommal bevenni; sz. Tamás felől már elkezdődött a csata, onnét semmi bizonyost nem tudhatni.

Most tehát midőn az elhatározó pillanatnál vagyunk, midőn ágyúrobogások hirdetik, hogy elkezdődött ama harc, mellytől függ Magyarhon főállhatása, most vessünk egy tekintetet a multra.

Nincs egyetlen ember itt, bármily pártszínezetből legyen is az, ki azt ne mondja, hogy Magyarhonra e vésznapokat nagyobbára kormányának tehetetlensége hozta. Kis Ernő ezredes szá-

jából hallottam, hogy 4 héttel ezelőtt, 2 bataillon katonaságot, ha még adnak, a perlassi sánczokat beveszi. De kérését nem hallgatták meg. A kormány a zavar tetőpontján van, nem tudja mit csinál. Egyik rendelet meghazudtolja a másikat, egyik parancs ellentmond a másiknak, ma ezt rendelik, holnap visszahúzzák, holnapután ismét rendelik. Így nem kormányoznak egy az örvény szélén álló országot. Mit Pesten az emberek a ministerium doctrínair politikájának neveznek, az itt nem egyéb mint zavar és habozás.

Nincs egyetlen ember itt, ki meg ne vallja, hogy e lázadást néhány héttel ezelőtt csekély erővel el lehetett volna nyomni, de akkor mind-egyre ezt kiabálták: kiméljük a polgárvért; most pedig 10-szer annyi vér fog folyni.

A sorkatonaságban nem lehet bizni, — ezt mondták titkos oknak, a miért nem akarták a rablócsoportot megzabolázní.

De bizony lehet bizni, a közlegények közt a legjobb szellem uralg. Nehány tisztet kellett volna eltenni, s minden jól lenne. De a kormány nem akarta B* hadnagyot, meg C* cadet urát megsérteni, s inkább engedte, hogy a magyarföldet ellenség büntetlen dulja fel.

Ha tisztekre hallgatnak a közvitéztek, hány csata lesz csak félig nyerve. De hiába fúvatták a visszavonulást, a derék sorkatonák tovább harczoltak.

Jöjjön ide a magyar kormány bármelyik híve, kit tiszta szándék vezet, s én nem hiszem, hogy meg ne győződnék a felől, hogy a magyar kormányának iszonyú bűnei vannak.

De mit csinál a tisztán magyar honvédsereggekkel?

Számos olly tiszteket tesz oda, kik austriaiak testestől lelkestől, kik a magyar ellenségei.

Még Szemere minister is oda teszi rokonát őrnagynak, ki a legbecsületebb ember, de épp olly kevésbé őrnagynak való, mint Szemere ministernek. És ezt a 10-dik zászlóaljhoz teszik, hol a legerélyesebb főre lenne szükség.

E zászlóalj a magyar ifjuság leglelkesebbjéből alakult. Itt van Szűnyog Albert és Komáromi György, mindkettő vidéken olly híres hazafias tetteikről.

És ide egy jó, derék, de gyenge embert tesznek főnökül, és ezáltal az egész zászlóalj erejét gyengítik.

Még sokat irhatnék, de mi haszna, amaz elbizott talentumok, csak megvetéssel fogadják az igaz szót, pedig könnyű Pesten a kamarában gúnyosan mosolyogni, míg itt minden lépésök új veszélyt hoz a magyar nemzet fejére.

Bothlen Miklós.

A következő cikket azon megjegyzéssel közöljük, hogy illyen és hasonló az ország minden részeiből minden nap számtalanul érkeznek hozzánk. Időnként egyet egyet közölni fogunk, miként látta a táblabíró-párt, — melly a ministeriummal elégtelenséget csak néhány pesti

elégületlenre akarná reducálni — mint gondol-
hodnak a vidéken is.

* * *

Békésben Aug. 15-én 1848.

Szerkesztő!

Szomorú előjelek tűnnek fel a vidéken, az
elátkozott táblabírói pártnak hydrafejei napon-
ként sürűbben éreztetik magukat gözeikkel.

Vannak elhiszem jóakaratu emberek, kik
forradalmat ott teremtenek elő, hol legkevesebb
szükség van rá, s már felesleges, vannak vi-
szont olyanok, kik vezérségre vergődve a gyú-
anyagot ott sem használják fel, hol minden kö-
rülmény lehető biztosan ajánlja fel magát, az el-
sők toladó, a másodikon bünös tétlen táblabírók,
s míg ilyenek vezérségig is vergődhetnek, a ma-
gyaron isten áldása nem lehet.

Ezek után ha ön meg nem haragszik? el-
mondom elátkozott lapjának hasábjain, miért vá-
ránk a felelős független? magyar ministeriumtól,
olly sokat és mindent, mert midőn az emberek
egy megkövesült zsarnoki hatalom bilincseiből a
szabadságra lépnek át, ennek a megrögzött
hatalom ellen, — mihez tudatlanság s fanatis-
mus járulván alapul — biztosítására convulsiók
közepette az özveg képtelen, férfiakban kell hát
bizni, kiknek pályájukhoz bizodalom köt, Bat-
thyányt hittük függetlennek, Kossuthot imádvá
szerettük, s Deákot tiszteltük, vártuk, hogy ezek
nem lehetnek táblabírók s felfogják a körülmé-
nyeket s a tevékenységben meghaladják képze-
tünket, s egyszer váratlanul sikra lépnek
s önméretteljes büszkeséggel elmondandják „Sal-
vavimus rempublicam.“

Ez oka; hogy a ministerium pályája kezdetén
a békési négy város küldöttei közt hallgatva én
is bizalmat szavaztam a ministeriumnak, önt pe-
dig megfeszítettük, de úgy hiszem; hogy önnek
e miatt egy oldalcsontja sem tört be.

Az emberi gyarlóságok kimeríthetlenségében,
is azokban kell bizni, kikben több okunk van bizni,
s midőn egy új boldogságot kell előteremteni, nem
szeretjük megkötni kezeiket; hogy bátrabban
működhesse az illetők és erélyesen, mi elha-
tároztuk engedelmessékedni s lehető segédkezet
nyújtani.

Mint számtalanok ez életben mi is megcsa-
lódunk, a tények világosak, s a ki ma be nem
látja a tétlenség szomorú következtéseit, ez vagy
a reactio fertelme, vagy nem hivatott a szabad-
ságra, szolgáljon önnek vizasztalásul; hogy a
bizalmat indítványozó jelenleg baloldali képvisel-
ő, szolgáljanak vizasztalásul e néhány sorok,
pedig én úgy ismerem önt, hogy jobban szerette
volna, ha előleges lármái a tények szerencsés
következményei által ledorongoltattak volna
táblabíróilag.

A ministeriumnak pályája kezdetén possi-
mistának kellett volna lenni, iszen nem volt
egy gondolkodni képes ember ez árva honban,
ki ne kiáltotta volna; hogy szárazon át nem
csuszhatunk, midőn illy körülmények vannak,
midőn a gondolkodás és ész megszűnik, ott
anyagi erő adhat csak sulyt a törvénynek és
igazságnak.

Ha eleinte minden megyében Szentkirá-
lyi és Nyári-féle biztosok lettek volna, min-
den munkás két fegyverkészítésre lett volna

felszólítva, higgye ön, a törvénynek s füg-
getlenségnek biztos sulyt kölcsönözheténk va-
la, nem lettünk volna tán olly servilisták az
adressében csak azért, hogy a mivel Europa
elűt kudarczot valljunk, nem kénytelenek párt-
ütőkkel s rablókkal alkuba bocsátkozni; hogy
bűncink zsoldját gunyosabban rójjuk le.

Az országgyűlés másfél hó óta áll a nélkül,
hogy a haza megmentéséről szóló törvény fel lenne
véve, jelenleg is a folyó hó 13-ról kelt, s ez-
előtt liberalisnak látszott pesti hírlapban hivatalos
tudósítás után van közölve a perlaszi tábornak
semmitvétéle, pedig a kik ép 13-án a hely szi-
néről ma érkeztek hozzánk, erről mit sem tudnak,
szólítsa meg ön a Pesti hírtap, tanácsát, hogy hi-
vatalosan ne ártsa a meggyart, csak azért, hogy
többször csalódjék.

Bezárom tán unalmas soraimat azzal, hogy
tétlenségben s illy hivatalos hitelességeken ingyen
isten sem segít, ha a kétszázat meghaladó tábla-
bírói párt csak számra is osztogatja a nékie sok
okoknál fogva megparancsolt bizodalmat? nem
élünk olly időszakban, hogy sáfárkodásokról
számot kérni ne tudnánk, de ne legyen késő, mi
hamarabb megbusitandom önt, addig is isten
önnel. —

Nem táblabíró.

Nyitra megyéből.

Szerkesztő!

Önök ott Pesten azt hiszik, hogy csak Bécs
be, vagy Innsbruckba lehet camarilla, pedig csa-
latkoznak, nálunk is van, még pedig millyen.

Ez ugyan nem törődik avval, mit tesz Jela-
chics, vagy Thun Zágrábban, és Prágában, de
annál nagyobb gondja van arra, ki lesz szolgál-
bíró, vagy esküdt Szokolczán, és Vágújhelyben,
és ezen camarilla hősei nagy vitézek, az egész
országban alig van egy olly makacs reactionalis
párt, mint nálunk, és ha erejük annyi volna, mint
lármájuk, vagy ha történetesen valamelyik kö-
zülők kitalálta volna a puskaport, alig ha szét nem
bomláznának a népkört. —

De hála istennek ettől félni nem kell, politi-
kai hitvallásuk csak egy pontból áll, és ez „min-
den áron hivatalban maradni“, a többivel nem so-
kat gondolnak, de ha valakinek eszébe jutna hi-
vatalukat érinteni, egy szóval, egy lélekkel azt
kiáltanak „életünket, és vérünket“ — csak hiva-
talunkat ne, ők ebbe annyira szerelmesek, mint
kis gyerek a vörös topánkába. —

És ön azt hiszi, hogy tán azért, mert dolgoz-
ni szeretnek, — távolról sem, — az az van még
is egy kedvencz foglalatosságuk, mellyben ver-
senyeznek, és ez fizetések felvételéről szóló
nyugtatóványokat írni, ebben annyira szorgalma-
tosak, hogy az egész házipénztárt kiürítették,
és ugyan jókor keljen fel, a ki ebből csak öt fo-
rintot is akar kapni — ha csak nem tisztviselő.

Ha ministerialis hangon akarnék szólani, ezen
urakról azt mondanám, hogy őket a bukott főis-
pán atok gyanánt hagyta nyakunkon, de egy
illyen proletarius embernek mint mi vagyunk elég
róluk azt mondani: hogy ők nyitrai tisztviselők,
és ez elég, több mint kell.

Hanem van köztök egy táblabíró, még pedig
statarialis, a nyitra-emőkei szvornosznak tüdej,

ki többet lármáz a bizottmányi ülésekben mint mi
mindnyájan, de hogy mit beszél, azt maga is csak
gyanítja. —

Eh! mikor neki tüzesedik, s apró terméket
ugy hányja veti, hogy a szegény főispánnak, ki-
nek háta megett bujik, ugyan kell ám jobbra balra
parirozni, hogy öklös argumentumaihoz valamely-
lyikét fejébe ne verje.

Főispánunk ugyan nem primae informationis
homo az illyen kézzel fogható argumentumok
felvételében, azonban mégis aligha maradandó
bonyomást nem gyárolnának rajta.

A másik főembere ezen szvornosznak egy
nagyhasu főbíró, kinek főérdeme az, hogy ő el-
nökén ugy mint ezen párt rendes tanácskozási
helyén hatalmas birtokosa egy híres pinczének,
mellynek közepén az europai institutiók legjeles-
bikének, a szőlődézsmanak gyümölcse 500 akós
hordóban tündöklök — itt szokott összeülni az
egész párt rangkülömbőség nélkül — az előítélet-
ek és aristocratia óriási falai leroskadtak a nép-
szerűség ezen 500 akós bálványá előtt és a párt
minden egyénei legyen az bár gróf, burger, pa-
raszt, vagy nemes, innen mindig tökéletes
egyenlőségben távoznak! és midőn a főbírói
pinczék ezen legjelesbikének bünös küszöbén át-
lépnek, mindnyájan egyenlők, ők is egymást ölel-
getve adják a testvériség magasztos jeleit, igaz,
hogy már olly bolond ember is találkozott, a ki
azt találta róluk mondani, hogy ők mindnyájan
részegek, de a fönt leirt táblabíró méltó indigna-
tióban in forma solemniss protestationis, et con-
tradictionis ovást tett, pártjának illy profanatioja
ellen. —

A párt ezen pinczét oraculum delphicumnak
tekinti, és csak pietással közelít mindenki a ki-
tűzött szent czél felé, — mellynek tetején rang-
jához illően mind hajdan a böles Pithia áll maga
a főbíró fontos képpel csavargatva a csapat, és
a felvilágosodás magasztos nedvét pártatlan igaz-
ságszeretetéhez képest mindenkinek egyenlően
osztogatva, — és midőn végre elfáradtan a nap
dicső munkájának terhe alatt haza tér, gyengéd
nejének oldala mellé, abban leli méltó vizaszta-
lását, hogy a mennyi üresség támadt a teli hor-
dóban, annyi töltetett ki a borszesz által szinte
üres fejében —

Vannak még levelező, és külföldi tagjai is
ezen camarillának, hatalmas pártfogók, bukott fő-
ispányok, és ministeri barátok, mind ezekről ha
ön szerkesztő engedi, majd máskor.

Most még csak annyit említek, hogy ezen
utóbbiak a múltkor még magát a böles Szemere
Bertit és ugyan felültették — egymás után két
fulminatorius rendeletet küldött a megyének és
mi irtózatosan megijedtünk tőlük, mert rögtön
úgy rémlett előttünk, hogy Aponyi feltámadt,
annyira fel voltak paprikázva, — a felosztalom,
felfüggesztem, eltiltom, rendelem, megsomisítem
s t. b. szép szavak egymást követve annyira ráuk
ijesztettek, hogy a felolvasás első pillanatában
készek lettünk volna, hasraesve csókolni a föl-
det, és a magasztos stylust bámulva bocsánatot
kérni bűneinkért — és csak későbbben, midőn az
az első benyomás megszűnt, veltük észre, hogy a
minister ur csak felvilágosítást kért, és okadato-
lást arról, hogy a többség mért akarta ezt, és
nem mást —

Most a Népkör, és tisztviselői párt között barátságos egyezkedés van, mellyről későbbben írnék.

Czáfolat.

Nincs nyomasztóbb állapot, és keserűbb érzés, mint kigunyolást venni azoktól, kikről jó tett után leginkább méltánylást, és háladatosságot várnánk; mert becsületünket veszítve erkölcsileg holtak vagyunk.

Ön 126. számában Tóth Károl úr állítá, mintha néhány évek előtt tanítványom lett volna, pedig Kecskemétem, sőt 24 év alatt máshol sem volt illynevű tanítványom soha: tehát mennyi hitelt érdemelnek gunyoló állításai, innét is kitetszik.

A napi renden kapott czimeket, vagyis feddő szavakat, ha értetlen volt, kár volt magára venni Tóth úrnak, mivel sem én, sem tanártársaim nem szedtük úgy össze a gúnyszavakat, vagy nem osztottuk úgy, mint egy, de csak egy tanodai osztály (mellyben a mint gyanitom, Tóth úr is létezett), hogy, midőn a hitoktató a terembe lépett volt, a tisztelő szavak helyett, csupa humanitásból, és háliból azt szokták a tanárok kiáltani barbár mód szerint: borju. — De ez mindazonáltal nem busított el bennünket, mint őnt, tulajdon állításaként, hogy czélunkat megváltoztattuk volna; — különben azt tapasztaltam, és merem is állítani, sőt osztályomi névsorozatából be is bizonyítani, hogy betegség esetén kívül jobbindulatu, és szorgalmu tanítványom 8 év alatt egy sem maradt ki; — mert a korszellemű nevelést sok évek tapasztalásán építve, régen felfogtuk, de ön kisdéd korában talán vastegabb argumentumokhoz szokva, inkább a verést kiállotta volna, mint a feddő szavakat, a mitől mi irtóztunk, mivel családi nevelésünk is tiltotta a durvább eljárást, és bánásmódot.

Végzsaivaiban Tóth Károl úr a kecskeméti fiatalok nagyobb számának schusterinasokká leendőségét emlegeti, — pedig kettőt se tudna megnevezni több évek óta, kik azokká lettek volna osztályainkból, — noha kívánatos volna, bár többben, a tanulásra alkalmatlanok, és restek, olly életmódra adnák magukat, mellyben becsületesen élhetnének. — Főlebbi állítását megczáfolja az ifjuság szaporodása is osztályainkban annak daczára, hogy a felvidéki ifjak a sovány évek miatt elmaradtak.

Utoljára a kegyes iskolák czime alá rejtődött barbaroknak (gunnyal elferdítve ezen szavakat: Apud Scholas pius, — April Scholas pius-ra) nevez bennünket, kik foghullató pofokat osztogatnánk, pedig egyet se fog mutatni tanítvá-

nyaink közül, ki fogát hullatta volna, se rólam, se másról társaim közül nem mutathat meg mást, minthogy józan elveket, és elmédcritő tanokat osztogattunk, igen ezeket osztogatjuk, — ha csak talán konokul ezeket foghullató pofoknak nem veszi.

Oh bár ne volnának némű különbséggel Judásképen áruló tanítványok, kik nem nyilván, hanem álnév alatt, nem csókkal, de rágalommal és gunnyal árúlják el mesteröket.

Válasszanak önök fiataljaikkal, ha úgy tesszik más oktatókat, de csalódnak, ha azt hiszik, hogy azok a tanárok szívöken hordozván a közjót, és czélszerű nevelést, önök könnyelmű szeszélylyel kítőró hibáit el fogják nézni. — Mi eszedzeni fogunk imánkkal, támasszon a mennyei gondviselés czélszerű nevelés által olly polgárokat, kik által édes honunk béke boldog ideje előidéztessek, és ha velünk a haza, mellynek hű fiai holtig maradandunk, mást végez, csendes öntudattal lépünk le a díszes, de rögs, és sokszor számunkra keserű epét szórt, nevelési pályáról, mellyen tehetségünk szerint működve, ha a régi elavult rendszer miatt annyit nem is, a mennyit kívántunk, de tettünk valamit jóléteért áldozatul oltárára.

Engedjen meg Tóth Károl ur, ha az igazság szavaival, és ön védelmemmel, mellyel magamnak, és szerzetemnek tartoztam, jó szívét megbántottam, amicus personae, inimicus malae causae.

Kecskeméten, augusztus 16-án 1848.

Vattai Pál s. k.
maga, és tanár társai nevében.

H I R D E T É S E K.

(5—10)

Oszwald testvérek

a Jóseftéren

nevezetörök számára ajánlják a következő feltűnő jutányos áron kész czikkeiket, mint:

Lovas- és gyalogkard alpaccafém és aczélból.

Lószerszámra való borítványok alpaccából.

Gombok ezüst-, alpacca- és vegyitékből.

Czimerek, lótakaró, csákó, és töltéstárczára való, ezüst és alpaccából.

Gyalog- vagy lovasságnak való töltéstárczák, kardsztyjak.

Derékkötők, döf- és vágzürny- hüvelyekkel.

Gőzhajók járása.

A. A Dunán.

Pestről Bécsbe naponkint reggeli 6 órakor, Győr-reli közlekedéssel.

B. A Tiszán.

Szolnokról Szegedre, Tittelbe és Zimonyba, Pest-tel kapcsolatban: minden kedden Szegedre: minden szerdán és szombaton.

Tokajra: minden csütörtökön.

Szegedről Szolnokra: minden hétfőn, csütörtökön és szombaton.

Zimonyba: minden szerdán.

Zimonyból Tittelbe, Szegedre és Szolnokra; minden csütörtökön.

Tokajból Szolnokra: minden vasárnap.

Indulási Idő Szolnok, Tokaj és Szegedről: reggeli óra.

Minden kedden indul egy vontatógözs Szegedről Zimonyba, és minden pénteken Zimonyból Szegedre.

Az első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság főügynöksége.

Magyar közlekedési vasút.

Naponkinti indulások 1848-dik Majus 20-tól Augusztus végeig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 6 órakor.

„ „ Tehervonat délelben 11 óra 45 percz.

„ „ Személyvonat délután 2 óra.

Szolnokról Pestre. Tehervonat reggeli 3 óra 45 percz.

„ „ Személyvonat reggeli 6 óra 25 perczkor.

„ „ Személyvonat délután 2 óra 15 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 6 óra 30 percz.

„ „ délután 2 óra 30 „

„ „ „ 5 „ 30 „

Váczról Pest felé reggel 8 órakor

„ „ délután 4 „

„ „ „ 7 „

„ „ „ A magyar középponti vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.